

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

26 FÉVRIER 1997

Projet de loi sur la coopération internationale en ce qui concerne l'exécution de saisies et de confiscations

Procédure d'évocation

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. **GORIS**

La Commission de la Justice a examiné, au cours de ses réunions des 25 et 26 février 1997, les amendements relatifs aux articles 10 et 17 du présent projet, qui ont été déposés à la Chambre.

DISCUSSION

Les articles 10 et 17 sont les seuls à avoir été réamendés à la Chambre (voir doc. Chambre, n°s 427/7 à 10 inclus).

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Bourgeois, Coveliers, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Erdman, Hotyat, Mmes Maximus, Milquet, MM. Raes, Vandenberghe et Goris, rapporteur.
2. Autre sénateur : M. Boutmans.

Voir :

Documents du Sénat :

1-393 - 1996/1997 :

N° 6 : Projet réamendé par la Chambre des représentants.

N° 7 : Amendements.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

26 FEBRUARI 1997

Wetsontwerp betreffende de internationale samenwerking inzake de tenuitvoerlegging van inbeslagnemingen en verbeurdverklaringen

Evocatieprocedure

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **GORIS**

De commissie voor de Justitie heeft de amendementen ingediend in de Kamer op de artikelen 10 en 17 van dit ontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 25 en 26 februari 1997.

BESPREKING

Enkel de artikelen 10 en 17 werden opnieuw geamendeerd door de Kamer (zie Gedr. St. Kamer, 427/7 tot en met 10).

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; Bourgeois, Coveliers, mevrouw Delcourt-Pêtre, de heren Desmedt, Erdman, Hotyat, de dames Maximus, Milquet, de heren Raes, Vandenberghe en Goris, rapporteur.
2. Andere senator : de heer Boutmans.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

1-393 - 1996/1997 :

Nr. 6: Ontwerp opnieuw geamendeerd door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Nr. 7: Amendementen.

La commission constate qu'il convient de remplacer, dans le texte français de l'intitulé du chapitre III, le mot «exécutoire» par le mot «exécution». Il s'agit d'une correction purement matérielle.

Plusieurs commissaires font remarquer qu'à l'article 10, l'on renvoie à tort à l'article 35ter du Code d'instruction criminelle, puisque cet article n'existe pas. Il ressort de la justification des amendements n°s 3 et 4 de M. Willems (doc. Chambre, n° 427/7), que l'auteur s'est fondé par erreur sur le projet de loi adopté initialement par la Chambre (doc. Chambre, n° 427/5 - 1995-1996). La commission estime dès lors qu'il faudrait remplacer les mots «l'article 35ter» par les mots «l'article 35bis».

Ensuite, le ministre explique plus en détail pourquoi M. Willems a déposé, à la Chambre, des amendements aux articles 10 et 17 (doc. Chambre, n° 427/7 - 1995-1996), amendements n°s 3 et 4).

Le texte du dernier alinéa de l'article 17 du projet, tel qu'il a été amendé par le Sénat et renvoyé à la Chambre des représentants, prévoyait que: «la saisie immobilière conservatoire vaut jusqu'à ce qu'une décision sur ce point soit coulée en force de chose jugée, sous réserve de mainlevée». Après un examen plus poussé, notamment par les conservateurs des hypothèques, l'on était parvenu à la conclusion qu'en fixant un délai dont on ne peut pas constater le respect, l'on soulèverait des difficultés d'opposabilité aux tiers. En effet, ainsi formulée, la disposition implique que la saisie conservatoire transcrite est bel et bien opposable aux tiers, mais que ceux-ci sont dans l'impossibilité de savoir pendant quel laps de temps exact la saisie sera valable. Il semble nécessaire, dès lors, de fixer un délai. Le texte de l'article 35bis du Code d'instruction criminelle, troisième alinéa, réamendé à la Chambre, qui est proposé à l'article 17, prévoit un délai de cinq ans, c'est-à-dire un délai différent du délai de trois ans qui est valable en droit commun.

Le troisième membre souligne, en outre, que la saisie conservatoire prend cours à la date de sa transcription et qu'il est possible de proroger le délai, ce qui est nécessaire si l'action criminelle est toujours en cours à l'expiration du délai de cinq ans.

Le quatrième alinéa de l'article 35bis proposé à l'article 17 introduit également une dérogation au droit commun, dans la mesure où la saisie continue d'exister après expiration du délai de cinq ans, et qu'elle est donc maintenue pour le passé en cas de confiscation effective. Le cinquième alinéa traite de la radiation de la saisie immobilière conservatoire.

De commissie stelt vast dat in de Franse tekst van het opschrift van hoofdstuk III het woord «exécutoire» moet worden vervangen door het woord «exécution». Dit is een louter materiële correctie.

Verscheidene commissieleden merken op dat in artikel 10 verkeerdelijk wordt verwezen naar artikel 35ter van het Wetboek van Strafvordering, aangezien dit artikel onbestaand is. Rekening houdend met de verantwoording van de amendementen nr. 3 en 4 van de heer Willems (Gedr. St. Kamer, 427/7), blijkt dat de indiener zich verkeerdelijk heeft gebaseerd op het aanvankelijk door de Kamer aangenomen wetsontwerp (Gedr. St. Kamer, 427/5 - 1995-1996). Het komt de commissie aldus voor dat de woorden «artikel 35ter» zouden moeten worden vervangen door de woorden «artikel 35bis».

De minister geeft vervolgens een nadere toelichting over de reden van indiening, in de Kamer, van de amendementen op de artikelen 10 en 17 door de heer Willems (Gedr. St. Kamer, 427/7 - 1995-1996, amendementen nrs. 3 en 4).

De tekst van het laatste lid van artikel 17 van het ontwerp, zoals geamendeerd door de Senaat en teruggezonden naar de Kamer van volksvertegenwoordigers, bepaalde dat «het bewarend beslag geldt tot op het tijdstip van een in kracht van gewijsde gegane beslissing, op dit punt, onder voorbehoud van handlichting». Na nader onderzoek, onder andere door de hypotheekbewaarders, kwamen men tot het besluit dat het bepalen van een niet vaststelbaar tijdstip problemen zou scheppen op het vlak van de tegenstelbaarheid aan derden. De aldus geformuleerde bepaling brengt immers met zich dat het overgeschreven bewarend beslag wel tegenstelbaar is aan derden, maar dat deze derden onmogelijk kunnen weten hoelang het beslag juist geldig zal zijn. Het vaststellen van een termijn lijkt dus noodzakelijk. De door de Kamer opnieuw geamendeerde tekst van het in artikel 17 voorgestelde artikel 35bis van het Wetboek van Strafvordering, derde lid, bepaalt een termijn van 5 jaar, die afwijkt van de gemeenrechtelijke termijn van 3 jaar.

Tevens expliciteert dit derde lid dat het bewarend beslag ingaat van de dagtekening der overschrijving en dat de verlenging van de termijn mogelijk is, hetgeen noodzakelijk is als de strafvordering nog loopt na het verstrijken van de termijn van vijf jaar.

Ook het vierde lid van het in artikel 17 voorgestelde artikel 35bis voegt een afwijking in op het gemeen recht, in zoverre het beslag blijft bestaan na het verstrijken van de termijn van vijf jaar, dus blijvend voor het verleden wordt in stand gehouden, in het geval van een effectieve verbeurdverklaring. Het vijfde lid expliciteert de doorhaling van het bewarend onroerend beslag.

La référence à l'article 35*bis* du Code d'instruction criminelle qui figure à l'article 10 du projet de loi amendé par la Chambre vise à rendre applicables, *mutatis mutandis*, les conditions de forme prévues par cet article 35*bis* à une mesure provisoire portant sur les biens immobiliers prononcée par la chambre du conseil. Néanmoins, c'est toujours la chambre du conseil qui doit demander la prorogation et qui a le pouvoir de radier la saisie.

Un membre déclare qu'il ne peut pas se rallier à la forme des articles 10 et 17 à l'examen.

Sa première remarque concerne l'article 17. Il souligne qu'il est impossible à un tiers de savoir que la saisie conservatoire vaut non pas pour trois ans, mais pour cinq ans, si ce n'est pas dit expressément dans l'exploit de saisie.

Sa deuxième remarque concerne l'article 10 proposé, qui traite de l'ordonnance de la chambre de conseil. Une telle ordonnance est exécutoire et, en tant que telle, elle ne peut pas être soumise aux «conditions de forme» définies à l'article 35*bis* du Code d'instruction criminelle et en application desquelles l'exploit de saisie doit être signifié par un huissier. Il lui semble, dès lors, que la terminologie de l'article 10 est incorrecte.

À la lumière de la discussion relatée ci-dessus, le Gouvernement dépose les amendements suivants (doc. Sénat, n° 1-393/7, amendements n°s 25, 26 et 27).

Amendement n° 25

«*Au troisième alinéa de l'article 10 proposé, insérer, entre le mot «soumise» et le mot «aux», les mots «mutatis mutandis.»*

Amendement n° 26

«*Au troisième alinéa de l'article 10 proposé, remplacer les mots «l'article 35ter» par les mots «l'article 35bis.»*

Amendement n° 27

«*Compléter le premier alinéa de l'article 35bis proposé à l'article 17 par ce qui suit:*

«*et le texte du troisième alinéa du présent article.»*

En ce qui concerne l'amendement n° 27, l'on souligne qu'il y a lieu d'amender le premier alinéa de l'article 35*bis* proposé dans le cadre de la présente discussion, même s'il n'a pas été modifié par la

De verwijzing in artikel 10 van het door de Kamer opnieuw geamendeerde ontwerp naar artikel 35*bis* van het Wetboek van Strafvordering beoogt de in dit artikel vermelde procedurevoorschriften van overeenkomstige toepassing te maken op een voorlopige maatregel met betrekking tot onroerende goederen uitgesproken door de raadkamer. Het blijft echter wel de raadkamer die de verlenging moet vragen en die bevoegd is voor doorhaling.

Een lid werpt op dat hij zich niet kan aansluiten bij de vorm van de voorliggende teksten van de artikelen 10 en 17.

Zijn eerste opmerking betreft artikel 17. Hij wijst erop dat een derde onmogelijk kan weten dat het bewarend beslag geldt voor vijf jaar en niet voor drie jaar, indien dit niet uitdrukkelijk wordt opgenomen in het beslagexploot.

Zijn tweede opmerking betreft het voorgestelde artikel 10, dat handelt over een beschikking van de raadkamer. Zulke beschikking is uitvoerbaar en kan als dusdanig niet zijn onderworpen aan de «vormvoorschriften» van artikel 35*bis* van het Wetboek van Strafvordering, die in de betekening van een beslagexploot bij deurwaarder voorzien. De terminologie van artikel 10 lijkt hem dus verkeerd.

In het licht van bovenstaande bespreking dient de regering volgende amendementen in (Gedr. St., Senaat, 1-393/7, amendementen nrs. 25, 26 en 27):

Amendement nr. 25

«*In het derde lid voor het voorgestelde artikel 10, tussen het woord «is» en het woord «onderworpen» de woorden «bij overeenkomstige toepassing» invoegen.»*

Amendement nr. 26

«*In het derde lid voor het voorgestelde artikel 10, de woorden «artikel 35ter» vervangen door de woorden «artikel 35bis.»*

Amendement nr. 27

«*Het eerste lid van het in artikel 17 voorgestelde artikel 35bis aanvullen als volgt:*

«*evenals de tekst van het derde lid van dit artikel.»*

Met betrekking tot het amendement nr. 27 wordt erop gewezen dat het eerste lid van het voorgestelde artikel 35*bis* in het kader van de huidige bespreking moet worden geamendeerd, ook al werd deze bepa-

Chambre. Il convient, en effet, de le mettre en concordance avec l'ensemble du texte (article 61.1 du règlement du Sénat).

VOTES

Les amendements aux articles 10 et 17 ont été adoptés à l'unanimité des 10 membres présents.

L'ensemble du projet de loi amendé a été adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le rapporteur,
Stephan GORIS.

Le président,
Roger LALLEMAND.

ling door de Kamer niet gewijzigd. De amendering is immers noodzakelijk om deze bepaling in overeenstemming te brengen met het geheel (artikel 61.1 van het reglement van de Senaat).

STEMMINGEN

De amendementen op de artikelen 10 en 17 zijn eenparig goedgekeurd door de 10 aanwezige leden.

Het geamendeerde wetsontwerp in zijn geheel is eenparig aangenomen door de 10 aanwezige leden.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De verslaggever,
Stephan GORIS.

De voorzitter,
Roger LALLEMAND.

TEXTE TRANSMIS
PAR LA CHAMBRE
DES REPRÉSENTANTS

[...]

CHAPITRE III

L'exécutoire des demandes étrangères
de saisie

SECTION 1

[...]

SECTION 2

Procédure

Art. 10

Lorsqu'une demande tendant à l'exécution d'une mesure provisoire ou d'une saisie est adressée à la Belgique, la chambre du conseil du tribunal de première instance du lieu où sont situés les biens sur lesquels porte la demande rend exécutoire la mesure provisoire ou la saisie, après avoir vérifié que les conditions prévues à l'article 9 sont réunies et que les causes de refus prévues à l'article 3 ne doivent pas être appliquées.

La chambre du conseil statue au plus tard cinq jours après avoir été saisie de la demande.

La mesure provisoire portant sur des biens immobiliers, prononcée par la chambre du conseil, est soumise aux conditions de forme énoncées à l'article 35ter du Code d'instruction criminelle et a les effets prévus par ce même article.

[...]

Art. 17

Un article 35bis, rédigé comme suit, est inséré dans ce même Code :

«Art. 35bis. — Lorsque les choses paraissant constituer un avantage patrimonial tiré d'une infraction sont des biens immeubles, la saisie immobilière conservatoire sera faite par exploit d'huissier signifié au propriétaire et contenant, à peine de nullité, la

TEXTE ADOPTÉ
PAR LA COMMISSION

[...]

CHAPITRE III

L'exécution des demandes étrangères
de saisie

SECTION 1

[...]

SECTION 2

Procédure

Art. 10

Lorsqu'une demande tendant à l'exécution d'une mesure provisoire ou d'une saisie est adressée à la Belgique, la chambre du conseil du tribunal de première instance du lieu où sont situés les biens sur lesquels porte la demande rend exécutoire la mesure provisoire ou la saisie, après avoir vérifié que les conditions prévues à l'article 9 sont réunies et que les causes de refus prévues à l'article 3 ne doivent pas être appliquées.

La chambre du conseil statue au plus tard cinq jours après avoir été saisie de la demande.

La mesure provisoire portant sur des biens immobiliers, prononcée par la chambre du conseil, est soumise *mutatis mutandis* aux conditions de forme énoncées à l'article 35bis du Code d'instruction criminelle et a les effets prévus par ce même article.

[...]

Art. 17

Un article 35bis, rédigé comme suit, est inséré dans ce même Code :

«Art. 35bis. — Lorsque les choses paraissant constituer un avantage patrimonial tiré d'une infraction sont des biens immeubles, la saisie immobilière conservatoire sera faite par exploit d'huissier signifié au propriétaire et contenant, à peine de nullité, la

TEKST OVERGEZONDEN
DOOR DE KAMER
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

[...]

HOOFDSTUK III

Tenuitvoerlegging van buitenlandse verzoeken
tot inbeslagneming

AFDELING 1

[...]

AFDELING 2

Procedure

Art. 10

Wanneer de Belgische Staat wordt verzocht een voorlopige maatregel of een inbeslagneming met het oog op verbeurdverklaring ten uitvoer te leggen, maakt de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de goederen waarop het verzoek betrekking heeft, gelegen zijn, de voorlopige maatregel of de inbeslagneming uitvoerbaar na te hebben gecontroleerd dat de voorwaarden bedoeld in artikel 9 zijn vervuld en de weigeringsgronden bedoeld in artikel 3 niet van toepassing zijn.

De raadkamer doet uitspraak ten laatste vijf dagen nadat het verzoek bij haar is ingediend.

De voorlopige maatregel met betrekking tot onroerende goederen uitgesproken door de raadkamer is onderworpen aan dezelfde vormvoorschriften en heeft dezelfde gevolgen als voorzien in artikel 35ter van het Wetboek van Strafvordering.

[...]

Art. 17

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 35bis ingevoegd, luidend als volgt :

«Art. 35bis. — Indien de zaken die het uit het misdrijf verkregen vermogensvoordeel schijnen te vormen, onroerende goederen zijn, wordt bewarend beslag op onroerend goed gedaan, zulks bij deurwaardersexploot dat aan de eigenaar wordt betekend

TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE

[...]

HOOFDSTUK III

Tenuitvoerlegging van buitenlandse verzoeken
tot inbeslagneming

AFDELING 1

[...]

AFDELING 2

Procedure

Art. 10

Wanneer de Belgische Staat wordt verzocht een voorlopige maatregel of een inbeslagneming met het oog op verbeurdverklaring ten uitvoer te leggen, maakt de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de goederen waarop het verzoek betrekking heeft, gelegen zijn, de voorlopige maatregel of de inbeslagneming uitvoerbaar na te hebben gecontroleerd dat de voorwaarden bedoeld in artikel 9 zijn vervuld en de weigeringsgronden bedoeld in artikel 3 niet van toepassing zijn.

De raadkamer doet uitspraak ten laatste vijf dagen nadat het verzoek bij haar is ingediend.

De voorlopige maatregel met betrekking tot onroerende goederen uitgesproken door de raadkamer is bij overeenkomstige toepassing onderworpen aan dezelfde vormvoorschriften en heeft dezelfde gevolgen als voorzien in artikel 35bis van het Wetboek van Strafvordering.

[...]

Art. 17

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 35bis ingevoegd, luidend als volgt :

«Art. 35bis. — Indien de zaken die het uit het misdrijf verkregen vermogensvoordeel schijnen te vormen, onroerende goederen zijn, wordt bewarend beslag op onroerend goed gedaan, zulks bij deurwaardersexploot dat aan de eigenaar wordt betekend

**TEXTE TRANSMIS
PAR LA CHAMBRE
DES REPRÉSENTANTS**

copie du réquisitoire du procureur du Roi, ainsi que les différentes mentions visées aux articles 1432 et 1568 du Code judiciaire.

L'exploit de saisie sera présenté à la transcription, le jour même de la signification, au bureau des hypothèques de la situation des biens. La transcription prendra date au jour de la remise de cet exploit.

La saisie immobilière conservatoire est valable pendant cinq années prenant cours à la date de sa transcription, sauf renouvellement pour le même terme sur présentation au conservateur, avant l'expiration du délai de validité de la transcription, d'une requête établie en double exemplaire par le procureur ou le juge d'instruction compétent.

La saisie est maintenue pour le passé par la mention succincte en marge de sa transcription, pendant le délai de validité de celle-ci, de la décision judiciaire définitive ordonnant la confiscation du bien immobilier.

La radiation de la saisie immobilière conservatoire peut être accordée par le procureur ou le juge d'instruction susvisés, ou, le cas échéant, par le bénéficiaire de la confiscation, ou peut aussi être ordonnée par décision judiciaire.»

[...]

**TEXTE ADOPTÉ
PAR LA COMMISSION**

copie du réquisitoire du procureur du Roi, ainsi que les différentes mentions visées aux articles 1432 et 1568 du Code judiciaire, et le texte du troisième alinéa du présent article.

L'exploit de saisie sera présenté à la transcription, le jour même de la signification, au bureau des hypothèques de la situation des biens. La transcription prendra date au jour de la remise de cet exploit.

La saisie immobilière conservatoire est valable pendant cinq années prenant cours à la date de sa transcription, sauf renouvellement pour le même terme sur présentation au conservateur, avant l'expiration du délai de validité de la transcription, d'une requête établie en double exemplaire par le procureur ou le juge d'instruction compétent.

La saisie est maintenue pour le passé par la mention succincte en marge de sa transcription, pendant le délai de validité de celle-ci, de la décision judiciaire définitive ordonnant la confiscation du bien immobilier.

La radiation de la saisie immobilière conservatoire peut être accordée par le procureur ou le juge d'instruction susvisés, ou, le cas échéant, par le bénéficiaire de la confiscation, ou peut aussi être ordonnée par décision judiciaire.»

[...]

**TEKST OVERGEZONDEN
DOOR DE KAMER
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

en op straffe van nietigheid een afschrift van de vordering van de procureur des Konings moet bevatten, alsmede de verschillende vermeldingen bedoeld in de artikelen 1432 en 1568 van het Gerechtelijk Wetboek.

Het beslagexploot moet op de dag zelf van de betekening ter overschrijving worden aangeboden op het kantoor der hypotheek van de plaats waar de goederen gelegen zijn. Als dagtekening van de overschrijving geldt de dag van afgifte van het exploit.

Het bewarend beslag op onroerend goed geldt gedurende vijf jaren met ingang van de dagtekening der overschrijving, behoudens vernieuwing voor dezelfde termijn op vertoon aan de bewaarder, vóór het verstrijken van de geldigheidsduur van de overschrijving, van een door de bevoegde procureur of onderzoeksrechter in dubbel opgemaakte vordering.

Het beslag wordt blijvend voor het verleden in stand gehouden door de beknopte melding op de kant van de overschrijving van het beslag, binnen haar geldigheidsduur, van de definitieve rechterlijke beslissing waarbij de verbeurdverklaring van het onroerend goed werd bevolen.

Doorhaling van het bewarend onroerend beslag kan verleend worden door de voormelde procureur of onderzoeksrechter, of desgevallend door de beneficiant van de verbeurdverklaring, of kan ook bij rechterlijke beslissing bevolen worden.»

[...]

**TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE**

en op straffe van nietigheid een afschrift van de vordering van de procureur des Konings moet bevatten, alsmede de verschillende vermeldingen bedoeld in de artikelen 1432 en 1568 van het Gerechtelijk Wetboek, evenals de tekst van het derde lid van dit artikel.

Het beslagexploot moet op de dag zelf van de betekening ter overschrijving worden aangeboden op het kantoor der hypotheek van de plaats waar de goederen gelegen zijn. Als dagtekening van de overschrijving geldt de dag van afgifte van het exploit.

Het bewarend beslag op onroerend goed geldt gedurende vijf jaren met ingang van de dagtekening der overschrijving, behoudens vernieuwing voor dezelfde termijn op vertoon aan de bewaarder, vóór het verstrijken van de geldigheidsduur van de overschrijving, van een door de bevoegde procureur of onderzoeksrechter in dubbel opgemaakte vordering.

Het beslag wordt blijvend voor het verleden in stand gehouden door de beknopte melding op de kant van de overschrijving van het beslag, binnen haar geldigheidsduur, van de definitieve rechterlijke beslissing waarbij de verbeurdverklaring van het onroerend goed werd bevolen.

Doorhaling van het bewarend onroerend beslag kan verleend worden door de voormelde procureur of onderzoeksrechter, of desgevallend door de beneficiant van de verbeurdverklaring, of kan ook bij rechterlijke beslissing bevolen worden.»

[...]